

ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการบริหารจัดการการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของโรงเรียนบ้านแม่คำ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

Strategic Proposals for Distance Learning Television (DLTV) management administration at Baan Mae Kham School, Chiang Saen District, Chiang Rai Province.

นางสาวกนกลักษณ์ เตชะ ^[22]

อาจารย์ ดร.ประเวศ เวชชะ^[23]

อาจารย์ ดร.สุวดี อุปปินใจ ^[24]

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ดำเนินการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามระดับคุณภาพแบบมาตราประมาณค่า เก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 6 ฉบับ ประชากรที่ใช้คือ ผู้บริหาร 1 คน ครู จำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ 2) ศึกษาเหตุและปัจจัยที่สำคัญต่อคุณภาพของการดำเนินการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้ประเด็นการสนทนากลุ่ม เป็นเครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์เนื้อหาสำคัญถอดมาเป็นแผนผังก้างปลา 3) เสนอยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาและส่งเสริม การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้ประเด็นการสนทนากลุ่ม เป็นเครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ พร้อมกับสรุปเป็นข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์

ผลจากการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โดยภาพรวมความคิดเห็นมีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง เหตุและปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) พบว่าเหตุและปัจจัยที่

[22] นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

[23] [24] อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

สนับสนุน คือ ผู้บริหารอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ เป็นอย่างดี ผู้บริหารให้ครูเข้ารับการอบรม ครูให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมเป็นอย่างดี โรงเรียนมีแผนปฏิบัติการรวมถึงมีงบประมาณที่เพียงพอ เหตุและปัจจัยที่จุดรั้งคือ ผู้บริหารขาดการส่งเสริมในเรื่องของแรงจูงใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา ครูยังขาดความตระหนักในการปฏิบัติงาน ครูมีภาระงานมาก แผนการปฏิบัติการยังไม่ครอบคลุมชัดเจน รวมถึงการนิเทศไม่สม่ำเสมอ และไม่มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการบริหารจัดการการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการบริหารจัดการการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โดยพัฒนาการจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมอย่างเป็นระบบ พัฒนาระบบควบคุม นิเทศติดตามการประเมินผลให้มีประสิทธิภาพ และกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานโดยเสริมสร้างสวัสดิการและขวัญกำลังใจ ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพสูงขึ้น ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาการบริหารจัดการการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โดยหลักการแบบมีส่วนร่วม การกำหนดทิศทางและกลยุทธ์การดำเนินการ ศักยภาพของโรงเรียน กำหนดยุทธศาสตร์ของโรงเรียน และกำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV)

Abstract

The objectives of the study were to investigate , 1.) Study the working conditions of distance learning television (DLTV) management administration. The design of research was mixed methods, and the research instrument was quality level evaluation questionnaires, and data were collected in person. There were 6 sets of questionnaires, and the populations were an executive and five teachers. The data were analyzed into percentage; 2.) To explore support factors and delayed factors which affected distance learning television (DLTV) management administration. Through qualitative method, the research process was a focus group discussion. After discussion and data analysis, the details were drawn as branch diagrams; and 3.) To propose strategic plans of management administration for resolving, improving, developing and promoting distance learning television (DLTV) management administration. The findings, however, conducted through used the qualitative

research method and group discussion. Details were analyzed to find the main ideas. After that, they were concluded and then submitted strategic proposals.

The results of research found that the strategic proposals for distance learning television (DLTV) management administration condition at Baan Mae Kham School, Chiang Saen District, Chiang Rai Province, it was at “Average” level. Supporting factors which affected this were good executive supports, trained staff frequently, good participation and coordination between teachers and school staffs, good planning and sufficient budget.

On the other hand, delayed factors were lack of motivation for executives, bad awareness of teacher, overloaded works, unclear plans and obscure management, less supervision and lack of good evaluation.

The strategic proposals for solving these problems consisted of 3 strategies. Strategy 1 was to develop and support Distance Learning Television (DLTV) management administration. Developing plans and structures were made, and various activities to improve supervising systems were created. This strategy helped assign the DLTV management structure, and to evaluate it effectively. Strategy 2 was to gain knowledge and training all staff. The objective s needed to improve knowledge and develop working skills, and provided some welfare and compliment. Strategy 3 was to develop and improve Distance Learning Television (DLTV) management administration by using participating principles. This focused on activity participation and co-ordination in order to guide notions of school and developing strategies, as well as to specify DLTV learning management standards.

บทนำ

ปัจจุบันการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิถีการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเทคโนโลยีเป็นหนึ่งในองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้ ซึ่งหากนำเทคโนโลยีมาเพิ่มความสามารถในการเรียนรู้ จะทำให้สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อมูล ข่าวสารต่างๆ ได้มาอย่างรวดเร็วมากกว่าการใช้วิธีการที่ผ่านมา เทคโนโลยีจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ของบุคคล โดยเฉพาะการ

เรียนรู้ในสถานศึกษา เปิดโอกาสให้การศึกษาก้าวสู่มิติใหม่ที่ไม่ถูกจำกัดวงแคบอยู่แต่เพียงในห้องเรียนและครู เทคโนโลยียังเป็นเครื่องมือสมัยใหม่ที่ใช้แสวงหาความรู้ที่หลากหลายและกว้างขวาง จึงเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่โลกแห่งการเรียนรู้ ที่จะทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น แสวงหาความรู้ ฟังพอใจในการเรียนรู้และเป็นแรงบันดาลใจต่อการเรียนรู้ที่สืบเนื่องไปตลอดชีวิต เช่นเดียวกับการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ที่มีการส่งเสริมให้เยาวชนมีความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยี รวมทั้งยังส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยบัญญัติไว้ในหมวด 9 โดยเฉพาะในมาตรา 65-67 ที่รัฐต้องพัฒนาบุคลากร หรือผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่เหมาะสมในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ตลอดจนต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทยและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี โดยบรรจุไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ที่ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐาน ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี มาประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงานและมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียงและมีความสุขแผนปฏิบัติการ 4 ปี (2552-2555)ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดกลยุทธ์เร่งพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้และการบริหารจัดการ ส่วนกลยุทธ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปี พ.ศ. 2552 ได้เร่งรัดพัฒนาความพร้อม ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานการศึกษาในสังกัด เพื่อการเรียนรู้และการบริหารจัดการ ตลอดจนมีการกำหนดมาตรการระยะยาวโดยการส่งเสริมการใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี ในการจัดการเรียนการสอนทั้งในด้านกระบวนการและรูปแบบอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) บทเรียนสำเร็จรูป (Computer Assisted Instruction : CAI)หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ ที่มีความหลากหลายและสามารถเข้าถึงผู้เรียนได้ง่ายและกว้างขวาง อันส่งผลให้มีการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษาอย่างแพร่หลายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเป็น

อีกรูปแบบหนึ่งของการเรียนการสอนที่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลหรือขาดแคลนบุคลากรผู้สอน เป็นการนำเอาครูซึ่งมีความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชามาทำการสอนมีการใช้สื่อการสอน ที่หลากหลายรวมทั้งสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ข่าวสารที่ทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบันผู้สอนจะถ่ายทอดวิชาส่งผ่านสื่อในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ทางโทรทัศน์เพื่อการศึกษา วิทยุ ซีดีรอม เทปรายวิชาต่างๆแม้แต่นั่งสอนประกอบการเรียนไปยังผู้เรียนช่วยในการแก้ปัญหาเรื่องความเสมอภาคกันในการศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นการแก้ปัญหาครูผู้สอนที่ขาดความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอนอีกด้วย(สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1,2552 : 2)

จากการประชุมคณะรักษาความสงบแห่งชาติครั้งที่ 7/2557 เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2557 ซึ่งมี พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบก ในฐานะหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เป็นประธาน การประชุมได้เห็นชอบโครงการขยายผลการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ โดยสนับสนุนงบกลาง 1,300,624,760 บาท เพื่อการจัดหาและติดตั้งอุปกรณ์เกี่ยวกับการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมให้กับโรงเรียนในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 15,441 โรงเรียนทั่วประเทศ ทั้งนี้โครงการดังกล่าวเป็นผลสืบเนื่องจากข้อสั่งการของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2557 ที่มอบหมายให้หัวหน้าฝ่ายสังคมจิตวิทยาพิจารณาแก้ไขปัญหาเรื่องการขาดแคลนครูในโรงเรียนพื้นที่ห่างไกล รวมทั้งเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็ก เช่น การพัฒนาการเชื่อมโยงการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ซึ่งเป็นการเชื่อมต่อโครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ โดยให้เร่งดำเนินการตามนโยบายเร่งด่วนในระยะที่ 1 ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนที่ได้รับจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการขยายผลโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมต่อไป (ข่าวสำนักงานรัฐมนตรี, 2557 : ออนไลน์)

จากสภาพปัญหาข้างต้น จะเห็นว่าการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม(DLTV) สามารถแก้ปัญหาการขาดครูผู้สอนหรือมีครูไม่ครบชั้น ครูสอนไม่ตรงวิชาเอกหรือตรงตามความถนัด ขาดแคลนทรัพยากรด้านงบประมาณ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการบริหารจัดการการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม(DLTV) ของโรงเรียนบ้านแม่คำ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 เพื่อที่จะได้รู้ถึงสภาพและปัญหาของการบริหารจัดการการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม(DLTV) ว่ามีสภาพอย่างไร ตลอดจนข้อเสนอแนะในการดำเนินการในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างไร เพื่อจะได้นำข้อมูลและข้อเสนอแนะมาใช้ในการพัฒนา

และปรับปรุงสภาพการบริหารจัดการการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ให้มีประสิทธิภาพและพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ รวมทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับชาติที่สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม(DLTV) โรงเรียนบ้านแม่คำ
2. เพื่อศึกษาเหตุและปัจจัยที่สำคัญต่อคุณภาพของการดำเนินการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม(DLTV) ของโรงเรียนบ้านแม่คำ
3. เพื่อเสนอยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาและส่งเสริม การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของโรงเรียนบ้านแม่คำ

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ด้านความรู้
ทำให้รู้คุณภาพการดำเนินการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม(DLTV) การจัดระบบการประกันคุณภาพ การวิจัยและพัฒนาประเมินผล ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรวมถึงยุทธศาสตร์การดำเนินการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านแม่คำ
2. ด้านการนำไปใช้
ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จะนำไปใช้ในการวางแผนงาน จัดโครงสร้างภายในองค์กร จัดบุคลากร จัดทรัพยากรและการควบคุมการดำเนินการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) และใช้เป็นแนวทางยุทธศาสตร์การบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) รวมถึง หลักสูตรทางไกลโรงเรียนวังไกลกังวล การปรับปรุง การจัดคณะทำงาน การพัฒนาระบบประสานงานภายในองค์กร ให้มีความคล่องตัว มีการรายงานอย่างเป็นระบบเพื่อรองรับการจัดสรรงบประมาณให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา

1.1 การดำเนินการการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV)

1.1.1 การบริหารจัดการกระบวนการบริหารงานตามวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) ซึ่งได้แก่ การวางแผน(Plan) การดำเนินการ(Do) การควบคุมกำกับ(Check) และการประเมินทบทวน(Action)

1.1.2 การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ซึ่งได้แก่ การกำหนดนโยบาย การขับเคลื่อนและสร้างความเข้มแข็ง การจัดการเรียนรู้ การนิเทศและติดตาม และการประเมินผลและปรับปรุง

1.2 เหตุและปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการการดำเนินการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV)

1.2.1 เหตุ ผู้บริหารสถานศึกษา

1.2.2 ปัจจัยที่สนับสนุนและอุดหนุนคุณภาพของการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุ/อุปกรณ์ (Material) เวลา (Time) ขวัญและกำลังใจ (Will) วิธีการ (Method) เครื่องมือ (Machine) และการบริหารจัดการ (Management)

1.3 ยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV)

1.3.1 กระบวนการกำหนดยุทธศาสตร์

1.3.2 ยุทธศาสตร์เชิงรุกเพื่อยกระดับคุณภาพในการดำเนินการแก้ไขปรับปรุง พัฒนาและส่งเสริม

2. พื้นที่ศึกษา

โรงเรียนบ้านแม่คำ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายางชุมน้อย เขต 3

3. ด้านแหล่งข้อมูล

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ

ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษา

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ

3.2.1 รายงานการประเมินตนเอง ประจำปี 2557 ของโรงเรียนบ้านแม่คำ

3.2.2 รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ.2554 – 2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. ด้านระยะเวลา

4.1 การศึกษาสภาพการบริหารจัดการการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม(DLTV) ในส่วนที่ย้อนอดีตจะศึกษาข้อมูลตั้งแต่ปีการศึกษา 2556-2557 ส่วนในการศึกษาสภาพการบริหารจัดการการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ที่เป็นปัจจุบันจะศึกษาข้อมูลในปีการศึกษา 2558

4.2 ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการบริหารจัดการการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โรงเรียนบ้านแม่คำ ที่ได้จากการวิจัยนี้จะอยู่ในช่วงของปีการศึกษา 2559-2561

วิธีดำเนินการวิจัย

ดำเนินการวิจัยเชิงผสมผสานวิธี เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามระดับคุณภาพแบบมาตราประมาณค่า เก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จำนวน 6 ฉบับ ประชากรที่ใช้คือ ผู้บริหาร 1 คน ครู จำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ศึกษาเหตุและปัจจัยที่สำคัญ ต่อคุณภาพของการดำเนินการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้ประเด็นการสนทนากลุ่ม เป็นเครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์เนื้อหาสำคัญออกมาเป็นแผนผังก้างปลา เสนอยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาและส่งเสริม การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้ประเด็นการสนทนากลุ่ม เป็นเครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ พร้อมกับสรุปเป็นข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โดยภาพรวมความคิดเห็นมีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง เหตุและปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) พบว่าเหตุและปัจจัยที่สนับสนุน คือ ผู้บริหารอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ เป็นอย่างดี ผู้บริหารให้ครูเข้ารับการอบรม ครูให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมเป็นอย่างดี โรงเรียนมีแผนปฏิบัติการรวมถึงมีงบประมาณที่เพียงพอ เหตุและปัจจัยที่จุดรั้งคือ ผู้บริหารขาดการส่งเสริมในเรื่องของแรงจูงใจให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา ครูยังขาดความตระหนักในการปฏิบัติงาน ครูมีภาระงานมาก แผนการปฏิบัติการยังไม่ครอบคลุมชัดเจน การนิเทศไม่สม่ำเสมอ และไม่มีมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการบริหารจัดการการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการบริหารจัดการการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โดยพัฒนาการจัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมอย่างเป็นระบบ พัฒนาระบบควบคุม นิเทศติดตามการประเมินผลให้มีประสิทธิภาพ และกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และ ทักษะในการปฏิบัติงานโดยเสริมสร้างสวัสดิการและขวัญกำลังใจ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ บุคลากรพัฒนาดตนเองให้มีศักยภาพสูงขึ้น ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาการบริหารจัดการการจัดการ การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โดยหลักการแบบมีส่วนร่วม การกำหนดทิศทางและ กลยุทธ์การดำเนินการ ศักยภาพของโรงเรียน กำหนดยุทธศาสตร์ของโรงเรียน และ กำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV)

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการบริหารจัดการการจัดการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม (DLTV) ของโรงเรียนบ้านแม่คำ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยมีข้อ ค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายดังนี้

1. สภาพการดำเนินการและระดับคุณภาพของการบริหารจัดการการจัดการศึกษา ทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามจะเห็นได้ว่า 1. การ ดำเนินการและระดับคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) 1.1 การวางแผน (Plan) มีการวางแผนการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โดยภาพรวมมีคุณภาพ อยู่ในระดับ ปานกลาง 1.2 การดำเนินการ (Do) มีการดำเนินการการจัดการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม (DLTV) โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับ ปานกลาง 1.3 การควบคุมกำกับ (Check) มีการควบคุมกำกับการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โดยภาพรวมมี คุณภาพอยู่ในระดับ ปานกลาง 1.4 การประเมินทบทวน (Act) มีการประเมินทบทวนการจัด การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลางซึ่งต้องมี ยุทธศาสตร์รองรับในการพัฒนาการบริหารจัดการการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ให้มีระดับคุณภาพเพิ่มขึ้น จากการมีส่วนร่วมโดยการสนทนากลุ่มได้ร่วมกันเสนอ ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ในการวิเคราะห์ จากข้อมูลที่ได้จากเหตุและปัจจัยสำคัญนั้นได้ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาแบ่งออกเป็น 3 สภาพ คือ สภาพการส่งเสริม สภาพการอุดหนุน และสภาพอนาคต เพื่อให้การบริหารจัดการมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การกำหนดเป็นแนวทาง โครงการในการปฏิบัติที่จะทำให้การบริหาร จัดการการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. การจัดการระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) มีการจัดระบบประกันคุณภาพไว้ทั้ง 5 ด้าน คือ 1)ด้านการกำหนดนโยบาย 2)ด้านการขับเคลื่อนและสร้างความเข้มแข็ง 3)ด้านการจัดการเรียนรู้ 4)ด้านการนิเทศและติดตาม และ 5)ด้านการประเมินผลและปรับปรุง มีวิธีการมาตรฐานในการปฏิบัติ เครื่องมือมาตรฐานในการปฏิบัติ และแบบบันทึกมาตรฐานในการปฏิบัติครบทั้ง 5 ด้าน เพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. การทำวิจัยและพัฒนาประเมินผลการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ผลการวิจัยและพัฒนาประเมินผลการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม(DLTV) พบว่า ไม่ปรากฏ รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเมินผลการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ในรูปแบบของการทำวิจัย แต่มีการวิจัยผ่านวิธีการปฏิบัติ ซึ่งเป็นระบบหนึ่งของการวิจัยโดยวิจัยประเมินผลผ่านเทคนิคการประชุมใช้กระบวนการตรง วาระจากการประชุมประจำเดือน และรับทราบปัญหาในที่ประชุม ซึ่งปรากฏอยู่ในรายงานสรุปผลการดำเนินการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) อย่างไรก็ตามการพัฒนาต่อไปควรทำในรูปแบบการทำวิจัย 5 บท

4. สภาพการดำเนินการและระดับคุณภาพของความพึงพอใจการบริหารจัดการการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ทั้ง 5 ด้าน คือ 4.1 การกำหนดนโยบาย ภาพรวมของความพึงพอใจต่อการดำเนินการกำหนดนโยบาย อยู่ในระดับ ปานกลาง 4.2 การขับเคลื่อนและสร้างความเข้มแข็ง ภาพรวมของความพึงพอใจต่อการดำเนินการ การขับเคลื่อนและสร้างความเข้มแข็ง อยู่ในระดับ ปานกลาง 4.3 การจัดการเรียนรู้ ภาพรวมของความพึงพอใจต่อการดำเนินการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับ ปานกลาง 4.4 การนิเทศและติดตาม ภาพรวมของความพึงพอใจต่อการดำเนินการการนิเทศและติดตาม อยู่ในระดับ ปานกลาง 4.5 การประเมินผลและปรับปรุง ภาพรวมของความพึงพอใจต่อการดำเนินการประเมินผลและปรับปรุง อยู่ในระดับ ปานกลาง เหตุและปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคุณภาพการบริหารจัดการการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ผลการศึกษาพบว่า เหตุและปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ทั้ง 4 กระบวนการ คือ การวางแผน(Plan) การดำเนินการ(Do) การควบคุมกำกับ(Check) และการประเมินทบทวน(Action) แยกออกเป็น 2 ประเด็น คือ ประเด็นการสนับสนุน ประกอบด้วย ด้านผู้บริหาร และครู มีส่วนร่วมในการวางแผนและมีส่วนร่วมในการทำงาน ด้านผู้บริหาร ผู้บริหารสนับสนุนงบประมาณในการทำโครงการหรือกิจกรรมอย่างเพียงพอส่งเสริมให้มีการวางแผนในการปฏิบัติงาน มีการชี้้นำให้คำปรึกษาแก่บุคลากรและผู้ปฏิบัติงาน มีการควบคุม

ติดตามการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารจัดการมีการจัดทำแผนปฏิบัติงาน มีการ กำกับ ติดตาม และประเมินตรวจสอบ

แต่ทั้งนี้ก็ยังมีความประหลาดใจในการพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ประกอบด้วยด้านผู้บริหาร และครูขาดความตระหนักในการทำแผนปฏิบัติการ ไม่เข้าใจ กระบวนการประเมิน และบางครั้งไม่ปฏิบัติตามแผน ขาดความตระหนักในหน้าที่ที่รับผิดชอบ ขาดความกระตือรือร้นในการทำงานทำให้งานไม่เป็นปัจจุบัน ขาดการส่งเสริมด้านแรงจูงใจทำให้ครูไม่มีขวัญกำลังใจในการทำงาน ไม่มีแรงกระตุ้นหรือแรงจูงใจให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็ม ความรู้และความสามารถ ผู้บริหารชี้แนะให้ปฏิบัติงานแต่ไม่เข้มงวดในการติดตาม และประเมิน ทบทวนทำให้ผู้ปฏิบัติงานละเลยในการสรุปรายงานผลการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารจัดการ แผนปฏิบัติการไม่ชัดเจนทำให้การบริหารจัดการไม่เป็นระบบ การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบไม่ต่อเนื่อง การประเมินตรวจสอบรายงานล่าช้า ขาดการนำผลมาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ในประเด็นปัจจัยที่ถูกรั้งนี้ บางปัจจัยสามารถแก้ไขได้ โดยอาศัยความร่วมมือระหว่าง ผู้บริหารสถานศึกษา และครู เช่น ผู้บริหารให้ความสำคัญกับครูส่งเสริมในด้านการพัฒนา ความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมด้านขวัญและกำลังใจเพื่อเป็นแรงจูงใจ เข้มงวด เรื่องการกำกับ ติดตามประเมินทบทวนอย่างต่อเนื่อง ส่วนครูควรมีความตระหนักมีความ รับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองให้มีความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้

1. นำไปเป็นแนวทางการวางแผนการบริหารจัดการการจัดการศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียม (DLTV) โดยการจัดการทำแผนงานของฝ่ายบริหารการจัดการศึกษาทางไกลผ่าน ดาวเทียม(DLTV) ให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน มีการวิเคราะห์ผลการดำเนินการที่ได้ ดำเนินการผ่านมาแล้วหรือผลที่จะเกิดขึ้นในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน กำหนดทิศทางการ บริหารงานให้ชัดเจน เป็นการวางระบบซึ่งเป็นองค์ประกอบแรกที่สำคัญที่สุดจะต้องกำหนด ขั้นตอนการดำเนินการเป็นกระบวนการแต่ละขั้นตอนมีวิธีการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐาน และมีการบันทึกข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ข้อมูลจากการบันทึกนี้จะนำไปสู่การตรวจสอบประเมินตนเอง และให้ผู้อื่นตรวจสอบได้และเป็นสารสนเทศที่สะท้อนให้เห็นคุณภาพตามมาตรฐานและ ตัวชี้วัดของระบบย่อยอันจะส่งผลถึงคุณภาพรวมของโรงเรียนทั้งระบบ

2. นำไปเป็นแนวทางการดำเนินการ การกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของ บุคลากรต้องชัดเจน ให้มีการออกคำสั่ง กฎระเบียบแบบแผนให้ชัดเจนในการปฏิบัติหน้าที่โดย

การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เป็นการปฏิบัติงานร่วมกันของทุกคนโดยใช้กระบวนการวิธีการต่าง ๆ มีปฏิบัติและบันทึกผลอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน

3. นำไปเป็นแนวทางการตรวจสอบประเมินผล ให้เป็นการประเมินตนเองร่วมกัน ประเมินหรือผลัดเปลี่ยนกันประเมินภายในระหว่างบุคคล

4. นำไปเป็นแนวทางการปรับปรุงพัฒนา ให้เป็นการนำผลการประเมินมาแก้ไขพัฒนา งานซึ่งอาจจะแก้ไขพัฒนาในส่วนที่เป็นกระบวนการ วิธีการ ปัจจัยหรือการบันทึกให้ดีขึ้น จนระบบคุณภาพหรือวงจรคุณภาพเป็นวัฒนธรรมการทำงานขององค์กรอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของโรงเรียนบ้านแม่คำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

2. ควรวิจัยเรื่อง การดำเนินการตามแผนการดำเนินการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของโรงเรียนบ้านแม่คำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

3. ควรวิจัยเรื่อง การเตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์และกิจกรรมเสริมตามคู่มือครูสอนทางไกลผ่านดาวเทียมและประยุกต์ตามความเหมาะสมกับท้องถิ่นของโรงเรียนบ้านแม่คำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

4. ควรวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในและติดตามการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ของโรงเรียนบ้านแม่คำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

เอกสารอ้างอิง

จักรวัชรศิริวรรณ. (2554). แนวคิด ความสำคัญ และกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์.

สืบค้นเมื่อ 30 กรกฎาคม 2558, จาก <http://www.gotoknow.org/posts/437659>.

มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม.(2557). คู่มือครูสอนทางไกลผ่านดาวเทียมสำหรับโรงเรียน

ปลายทาง โครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมโรงเรียนวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2557. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1, (2554). คู่มือรูปแบบการจัดการศึกษาด้วยเทคโนโลยีทางไกล เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. สุพรรณบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1.สำนักงานรัฐมนตรี. (2557). เห็นชอบการจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการขยายผลการศึกษา ทางไกลผ่านดาวเทียม. สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2558, จาก <http://www.moe.go.th/websm/2014/jul/162.html>.